

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR – 4101-12-01/2012

P/12/128

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

ul. Łobzowska 67, 30-038 Kraków

T +48 12 342 34 00, F +48 12 342 34 44

lkr@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/12/128 – „Wdrażanie innowacji przez szkoły wyższe i parki technologiczne”

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontrolerzy Monika Gruszczyńska-Jasińska – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83780 z 9 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 – 2)

Marta Pankowska – specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83787 z 5 grudnia 2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 173 – 174)

Barbara Madejska – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 83781 z 9 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli, str. 3 – 4)

Jednostka kontrolowana Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, zwany dalej „Uniwersytetem”, „Uczelnią” lub „UJ”.

Kierownik jednostki kontrolowanej Prof. dr hab. med. Wojciech Nowak – Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

(dowód: akta kontroli str. 458)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie stworzenie przez Uniwersytet Jagielloński warunków sprzyjających transferowaniu innowacji do polskiej gospodarki. Już w 2007 r. Uczelnia przyjęła procedurę ochrony własności intelektualnej oraz komercjalizacji wyników badań. Wydatkowane środki publiczne, otrzymywane w ramach realizacji różnego rodzaju projektów, zostały przeznaczone na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Jednak dotychczasowe przedsięwzięcia nie znalazły odzwierciedlenia w udokumentowanym transferze technologii, a Uniwersytet nie uzyskał z tego tytułu istotnych rezultatów ekonomicznych. Wieloetapowość oraz złożoność procesu powstawania i wdrażania nowatorskich rozwiązań – od pozytywnego wyniku badania podstawowego aż do jego rozpowszechnienia w gospodarce – sprawiają, że ocena efektywności działań, podjętych szczególnie w latach 2011 – 2012, będzie możliwa po kilku lub kilkunastu latach¹.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Uniwersytet podjął szereg działań organizacyjnych, szczególnie w ostatnich trzech latach, w celu umożliwienia wykorzystania wyników badań naukowych dla poprawy innowacyjności polskiej gospodarki. Działania te jednak nie zaowocowały mierzalnymi rezultatami w zakresie wdrożeń innowacji wytworzonych przez pracowników UJ, bowiem w okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2010 – 2012, skomercjalizowano rezultaty jedynie dwóch badań naukowych.

Pośród powołanych czterech centrów transferu technologii wymierne rezultaty uzyskało tylko Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu, bowiem pozostałe trzy jednostki w 2012 r. dopiero przygotowywały się do działań związanych z transferem technologii informatycznych oraz nauk społecznych i humanistycznych. Powołane przez Uniwersytet w 2004 r. Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o., w kolejnych latach skutecznie rozwijało swą działalność statutową oraz budowało infrastrukturę techniczną mającą służyć wdrażaniu innowacji.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

Uniwersytet prawidłowo wykorzystywał środki publiczne przeznaczone na wspomaganie transferu technologii.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja transferu technologii

Opis stanu
faktycznego

1.1. Uregulowania wewnętrzne – uprawnienia

Zgodnie ze Statutem UJ², kompetencje w zakresie zbycia lub obciążenia mienia, w tym praw własności intelektualnej lub udzielenia licencji należących do Uniwersytetu, posiada Rektor (§ 27 ust. 4 pkt 13 Statutu UJ). Dziekani wydziałów kierują wydziałami i decydują we wszystkich sprawach dotyczących wydziału, z wyjątkiem spraw zastrzeżonych przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów, a w szczególności w zakresie ustalonym przez Rektora, w sprawach mienia i gospodarki wydziału (§ 36 ust. 3 pkt 2 Statutu UJ).

(dowód: akta kontroli str. 84 – 87)

1.2. Centra transferu technologii

1.2.1 Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu

Centrum Innowacji, Transferu Technologii i Rozwoju Uniwersytetu (dalej: CITTRU) zostało utworzone 1 stycznia 2003 r.³, jako jednostka ogólnouczelniana, początkowo podporządkowana bezpośrednio Rektorowi UJ, a następnie Prorektorowi ds. rozwoju. Działania te spełniały wymogi art. 86 ust. 1, 4 i 5 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym⁴. Wewnętrzными jednostkami organizacyjnymi CITTRU są zespoły ds.: administracyjnych, funduszy strukturalnych, innowacji oraz promocji i edukacji.

(dowód: akta kontroli str. 5, 7 – 8 i 64)

Do zakresu działań CITTRU należy wspieranie środowiska naukowego i przedsiębiorców oraz współpraca z zagranicznymi i krajowymi partnerami przy realizacji przedsięwzięć, w tym m.in. prowadzenie działalności wspierającej komercjalizację wyników badań pracowników naukowych UJ oraz transfer wiedzy i technologii z uczelni do przedsiębiorstw. Do zadań tej jednostki należało również zarządzanie procesem obrotu praw własności intelektualnej oraz koordynacja wszelkich działań związanych z pozyskaniem patentów krajowych i zagranicznych, a także promocja i edukacja na UJ w zakresie transferu technologii i wiedzy z uczelni do przedsiębiorstw oraz wspieranie przedsiębiorczości akademickiej na Uniwersytecie.

(dowód: akta kontroli str. 6)

W badanym okresie w strukturze organizacyjnej CITTRU wprowadzono dwie zmiany. Pierwsza polegała na utworzeniu sekcji: ds. innowacji, rozwoju przedsiębiorczości oraz projektów; druga – na przekształceniu przedmiotowych sekcji w zespoły (odpowiednio) ds. innowacji, ds. promocji i edukacji oraz ds. funduszy strukturalnych. Zmian dokonano zarządzeniami Rektora UJ (odpowiednio nr 28 z 20 marca 2006 r. i nr 7 z 18 lutego 2009 r.).

(dowód: akta kontroli str. 7 – 11)

1.2.2. Centrum Rozwoju Systemów Zintegrowanych UJ

Uchwałą z 29 lutego 2012 r. Senat UJ wyraził zgodę na utworzenie Centrum Rozwoju Systemów Zintegrowanych UJ, zwane dalej CRSZ, (na podstawie § 24 pkt 8 Statutu UJ oraz art. 86 ust. 5 pkt 1) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym), jako ogólnouczelniana jednostka Uniwersytetu, pełniąca rolę centrum transferu technologii w zakresie systemów zintegrowanych. Do zadań CRSZ należą m.in. sprzedaż lub nieodpłatne przekazywanie

² Uchwalonym przez Senat UJ w dniu 7 czerwca 2006 r. ze zm.

³ Zarządzenie nr 70 Rektora UJ z dnia 31 grudnia 2002 r.

⁴ Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572).

wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki oraz sprawy w zakresie systemów zintegrowanych (m.in. współpraca z producentami lub dostawcami systemów zintegrowanych, promocja i upowszechnianie wiedzy o tych systemach, świadczenie usług szkoleniowych, informacyjnych, doradczych i eksperckich w zakresie systemów zintegrowanych, wspieranie rozwoju, utrzymanie i podnoszenie jakości istniejących w Uczelni systemów zintegrowanych, rozpoznawanie potrzeb Uczelni i gospodarki w zakresie systemów zintegrowanych oraz proponowanie badań w tym obszarze, stymulowanie i inicjowanie wdrażania nowych systemów zintegrowanych dla potrzeb Uczelni, a także współpraca z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami o podobnym zakresie działania).

(dowód: akta kontroli str. 82 – 83, 123 – 124, 129, 504)

1.2.3. Jagiellońskie Centrum Transferu Technologii

Uchwałą z 28 września 2011 r. Senat UJ wyraził zgodę na utworzenie przez Uniwersytet spółki z ograniczoną odpowiedzialnością pn. Jagiellońskie Centrum Transferu Technologii Sp. z o.o. (dalej: JCTT), ze 100 % udziałem Uniwersytetu w tej spółce. Uchwałą tą postanowiono m.in., że JCTT będzie pełniło funkcję uniwersyteckiego centrum transferu technologii w zakresie nauk informatycznych. Ponadto, z aktu założycielskiego spółki wynikało, że jej celem jest działanie na rzecz rozwoju, transferu, upowszechniania i komercjalizacji zaawansowanych technologii, innowacyjnej wiedzy i wyników badań i prac rozwojowych, ze szczególnym uwzględnieniem sektora IT, a także prowadzenie prac badawczo-rozwojowych.

(dowód: akta kontroli str. 262 – 283, 321)

1.2.4. Wszechnica Uniwersytetu Jagiellońskiego

W lutym 2005 r. powstała Wszechnica Uniwersytetu Jagiellońskiego (dalej: Wszechnica UJ), jako pozawydziałowa jednostka UJ, zajmująca się przygotowywaniem i realizacją oferty edukacyjnej Uczelni, skierowanej do osób dorosłych w sektorze edukacji pozaformalnej. W dniu 5 października 2011 r., na podstawie uchwały Senatu UJ z 28 września 2011 r., Wszechnica UJ została przekształcona w spółkę celową Uczelni (spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością). Z aktu założycielskiego tej spółki wynika, że jej celem jest pełnienie roli uniwersyteckiego centrum transferu technologii w zakresie nauk społecznych i humanistycznych. W tym zakresie do zadań Wszechnicy UJ należy prowadzenie działalności szkoleniowej i doradczej, związanej z upowszechnianiem stosowanej wiedzy naukowej, w formie dostosowanej do potrzeb nowoczesnej gospodarki oraz prowadzenie prac badawczo-rozwojowych, pozwalających na przełożenie wiedzy naukowej na nowoczesne, mające praktyczne zastosowanie, metody wspierania osób i organizacji.

(dowód: akta kontroli str. 242 – 261, 471 – 474, 503 – 504)

Wspólnym celem zarówno JCTT jak i Wszechnicy UJ było obejmowanie udziałów w spółkach kapitałowych lub tworzenie tych spółek, powstałych w celu wdrożenia wyników badań naukowych lub prac rozwojowych prowadzonych w Uczelni oraz prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie wskazanym w aktach założycielskich. Obie spółki zostały powołane w oparciu o art. 86 ust. 1, 4 i 5 ustawy o szkolnictwie wyższym.

(dowód: akta kontroli str. 244 – 245, 266 – 269, 321, 503)

1.3. Inne podmioty powołane w celu komercjalizacji wyników badań naukowych UJ

1.3.1. Małopolskie Centrum Biotechnologii

Uchwałą Senatu UJ z 28 października 2009 r., utworzono Małopolskie Centrum Biotechnologii (dalej: MCB), będące pozawydziałową jednostką organizacyjną Uniwersytetu. Celem MCB jest wykonywanie kompleksowych badań rozmaitych aspektów funkcjonowania organizmów w celu zwiększenia konkurencyjności polskiej myśli biotechnologicznej, a także zacieśnianie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką. Do jego zadań należy m.in. nawiązywanie współpracy z innymi jednostkami naukowymi oraz

przedsiębiorstwami w celu realizacji wspólnych projektów badawczych oraz generowanie wiedzy know-how i wszelkiej możliwej własności intelektualnej. MCB może zawierać porozumienia z innymi jednostkami UJ dotyczące wspólnego wykonywania prac badawczych. Dobra własności intelektualnej i przemysłowej, powstałe w wyniku jego działalności, mają być zarządzane zgodnie z obowiązującymi zasadami własności intelektualnej i ochrony prawnej dóbr intelektualnych.

(dowód: akta kontroli str. 107 – 108, 123 – 124 i 127 – 128)

1.3.2. Akademickie Centrum Naukowo-Technologiczne Akcent Małopolska

W celu realizacji interdyscyplinarnego, wspólnego, wieloletniego programu badawczego i szkoleniowego oraz efektywnego wdrażania i komercjalizacji nowych technologii, 22 lipca 2003 r. Uniwersytet powołał Akademickie Centrum Naukowo-Technologiczne Akcent Małopolska, współdziałając w tym zakresie z Politechniką Krakowską, Akademią Rolniczą w Krakowie oraz Akademią Górniczo-Hutniczą. W dniu 4 listopada 2003 r. podpisano porozumienie o współpracy między tymi krakowskimi uczelniami (zmienione 28 maja 2007 r.). Z treści tych dokumentów wynika, że transfer i komercjalizacja opracowywanych nowych technologii jest wspomagany i realizowany w ścisłej współpracy z wyspecjalizowanymi jednostkami organizacyjnymi partnerów porozumienia, w tym centrami transferu technologii, parkami technologicznymi i inkubatorami technologii, a także z Krakowskim Parkiem Technologicznym. Nakłady związane z działalnością „Akcent Małopolska” miały być finansowane ze środków własnych partnerów porozumienia, funduszy strukturalnych i programów ramowych Unii Europejskiej, dotacji przemysłu i innych dostępnych źródeł.

(dowód: akta kontroli str. 109 – 122, 157 – 165)

Od początku swej działalności, „Akcent Małopolska” przygotował wnioski o dofinansowanie realizacji ze środków Unii Europejskiej następujących projektów: „Małopolskie Centrum Biotechnologii”, „Doposażenie aparaturowe laboratoriów Centrum Nowych Materiałów i Nanotechnologii”, „Krakowskie Laboratorium Wytwarzania i Udostępniania Treści Multimedialnych dla Transferu Technologii i Wiedzy”, „Międzywydziałowe Laboratorium Interaktywnej Wizualizacji Trójwymiarowej (w ramach działania 1.4.3. „Wzmocnienie współpracy między sferą badawczo-rozwojową a gospodarką” Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw) oraz „Centrum Nowych Materiałów i Nanotechnologii”, „Centrum Promieniowania Synchrotronowego” i „Małopolskie Centrum Biotechnologii Medycznej i Nutrigenomiki” (w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, dalej: „POIG”).

Dotację ze środków unijnych otrzymały następujące projekty: „Doposażenie aparaturowe laboratoriów Centrum Nowych Materiałów i Nanotechnologii” (wartość 8 850 tys. zł), „Małopolskie Centrum Biotechnologii” (wartość 91 861,8 tys. zł) i „Narodowe Centrum Promieniowania Elektromagnetycznego dla celów badawczych” (wartość 152 440 tys. zł). Pozostałe wnioski nie otrzymały dofinansowania. Powodem była niska ocena merytoryczna, wynikająca z małej wartości „wskaźnika współpracy z przemysłem”, przewidywanej po wdrożeniu projektu.

(dowód: akta kontroli str. 107 – 108)

1.3.3. Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków

W 2009 r. utworzone zostało Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków⁵, którego głównym zadaniem jest prowadzenie badań naukowych, mających na celu rozwój farmakoterapii doświadczalnej chorób cywilizacyjnych, a także rozwijanie współpracy z przemysłem w tym zakresie i podejmowanie działań mających na celu ochronę własności intelektualnej powstałej w wyniku prowadzonej przez Centrum działalności badawczej, a także jej komercjalizację. Jednostka ta została utworzona przy finansowym wsparciu Unii

⁵ Uchwała nr 78/XII/2009 z 16 grudnia 2009 r. w sprawie utworzenia Jagiellońskiego Centrum Rozwoju Leków oraz przyjęcia Regulaminu Jagiellońskiego Centrum Leków.

Europejskiej. Do 30 listopada 2012 r. projekt pod nazwą „Jagiellońskie Centrum Rozwoju Leków” otrzymał dofinansowanie ze środków POIG w wysokości 43 157,7 tys. zł, z czego 30 202,5 tys. zł przypadło Uniwersytetowi jako liderowi projektu (projekt był realizowany w partnerstwie z Instytutem Fizyki Jądrowej z Krakowa i z Politechniką Łódzką). Realizacja projektu miała się zakończyć w grudniu 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 123 – 124, 301)

1.3.4. Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.

Utworzone w 2004 r. Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. – jako jednoosobowa spółka Uniwersytetu, objęta odrębną kontrolą NIK – w kontrolowanym przez NIK okresie działało skutecznie na rzecz rozwoju nowych technologii oraz tworzyło podstawy organizacyjne i techniczno-technologiczne do realizacji celów, dla których zostało powołane.

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Uniwersytetu w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

NIK ocenia pozytywnie działania organizacyjne, podjęte przez Uniwersytet w latach 2010 – 2012, w celu stworzenia odpowiednich warunków sprzyjających promocji, edukacji i wdrażaniu osiągnięć naukowo-badawczych do gospodarki.

2. Wsparcie innowacji i wdrażania nowych technologii

2.1. Projekty badawcze przewidziane do komercjalizacji

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą, liczba projektów badawczych realizowanych w Uniwersytecie wynosiła ogółem 1 123 (w 2010 r.), 1 183 (w 2011 r.) i 1 047 (do 31 października 2012 r.), z tego, odpowiednio, 28, 40 i 51 było dofinansowanych z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, 7, 9 i 5 było dofinansowanych z tzw. mechanizmu norweskiego i polsko-szwajcarskiego programu badawczego, a 66, 88 i 70 było projektami zagranicznymi. W badanym okresie, wartość ww. projektów (rozumiana jako koszty poniesione w danym roku) wyniosła ogółem 226 639,7 tys. zł (64 382,8 tys. zł w 2010 r., 82 447,3 tys. zł w 2011 r. i 79 809,6 tys. zł do 31 października 2012 r.).

Spośród tych projektów 30 (w 2010 r.), 32 (w 2011 r.) i 38 (do końca października 2012 r.) zdefiniowano jako możliwe do wdrożenia w gospodarce. Ich łączna wartość w okresie objętym kontrolą (rozumiana jako koszty poniesione w danym roku) to 41 195,7 tys. zł, tj. 8 847,6 tys. zł w 2010 r., 17 919,6 tys. zł i 14 428,5 tys. zł (do końca października 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 376 – 390)

W badanym okresie Uczelnia realizowała łącznie 10 projektów rozwojowych, na które do 30 listopada 2012 r. wydatkowano ogółem 6 980,4 tys. zł (9 projektów było dofinansowanych ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, 1 projekt – ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego). Ponadto, w 2010 r., UJ realizował 13 projektów zamawianych (o łącznej wartości 344,4 tys. zł), a w 2011 r. 5 takich projektów (o łącznej wartości 208,5 tys. zł).

W okresie objętym kontrolą projektów celowych nie realizowano.

(dowód: akta kontroli, str. 288 – 313, 374 – 375, 386, 389, 391 – 392)

2.2. Patenty uzyskane w wyniku prac badawczych, postępowania patentowe i audyty technologiczne

W okresie objętym kontrolą Uniwersytet posiadał następującą liczbę patentów: 3 krajowe w 2010 r. (przyznane przed 2010 r. i utrzymywane w mocy w 2010 r.), 3 krajowe w 2011 r. (2 patenty utrzymywane w mocy z wykazanych w 2010 r. i 1 nowy patent przyznany w 2011 r.) i 22 w 2012 r. (w tym 20 krajowych, tj. 3 utrzymywane w mocy z wykazanych w 2011 r. i 17 nowych, przyznanych w 2012 r. oraz 2 międzynarodowe). Wszystkie patenty były objęte ochroną patentową i zostały przewidziane do komercjalizacji.

Patent krajowy, otrzymany w 2011 r. uzyskano na wynalazek naukowców z Wydziału Chemii UJ pod nazwą „Układ analizatora do kalibracji oznaczeń analitycznych”.

Patenty krajowe, otrzymane w 2012 r. uzyskały następujące wynalazki: dotyczące proteiny SplA i SplB (łącznie 4 patenty, Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii), „Pochodne fenoksyalkilaminoalkanoli i ich zastosowanie” (Wydział Farmaceutyczny), „Kwasy [2- lub 4-(metylo)-6-ksantonyloksy]-alkanowe i ich pochodne” (Wydział Farmaceutyczny), „Kompozytowy selektywnie promowany katalizator ferrytowy do syntezy styrenu” (Wydział Chemii), „Nowe pochodne chlorofilu, sposób ich otrzymywania oraz preparaty zawierające nowe pochodne chlorofilu” (Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii/Wydział Chemii), „Katalizator do niskotemperaturowego rozkładu podtlenku azotu” (Wydział Chemii), „Nowa pochodna piropolipiridazyny” (łącznie 4 patenty, Wydział Farmaceutyczny UJ/Akademia Medyczna we Wrocławiu), „Nowy szczep bakterii *Salmonella enterica* s. Typhimurium, jego zastosowanie i sposób otrzymywania terapeutycznego wektora szczepionkowego” (Wydział Lekarski/Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii), „Sposób kalibracji oznaczeń analitycznych” (Wydział Chemii), „Środek farmaceutyczny do indukowania albo zwiększenia aktywności oksygenezy hemowej oraz jego zastosowanie” (Wydział Lekarski), „Pochodne 5,5-difenylohydantoiny oraz sposób ich otrzymywania i zastosowania” (Wydział Farmaceutyczny).

Patenty międzynarodowe, otrzymane w 2012 r. dotyczyły wynalazku „Method and device for monitoring storm activity on Earth's surface in real time” (globalny system do monitorowania aktywności burzowej), opracowanego przez naukowców z Wydziału Fizyki, Astronomii i Informatyki Stosowanej.

W badanym okresie liczba postępowań patentowych będących w toku wyniosła: 90 w 2010 r. (w tym 51 krajowych i 39 międzynarodowych), 101 w 2011 r. (w tym 58 krajowych i 43 międzynarodowe) oraz 136 w 2012 r. (w tym 72 krajowe i 64 międzynarodowe).

(dowód: akta kontroli str. 31 – 45 i 74)

Na przyjęcie decyzji o udzieleniu 17 patentów polskich i utrzymanie części z nich w mocy do 2013 roku, UJ wydatkował łącznie 21,5 tys. zł. W przypadku 5 patentów zdecydowano się na uiszczenie minimalnej opłaty (za pierwsze 3 lata ochrony plus za publikację) niezbędnej do przyjęcia i uznania patentu, tj. łącznie 4,3 tys. zł. W pozostałych przypadkach wniesiono opłatę niezbędną do utrzymania patentu w mocy do 2013 roku. Jak wyjaśnił kierownik CITTRU, podejmując decyzję o okresie ochrony patentu brano pod uwagę potencjał komercyjny wynalazku wyrażony m.in. zainteresowaniem firmy oraz etap jego rozwoju, w szczególności badania prowadzone przez twórców nad dalszym rozwojem wynalazku oraz gotowość tego zespołu do rozwijania wynalazku w kierunku wskazanym przez potencjalnego licencjobiorcę.

Na zakończenie procedur patentowych za granicą oraz przyjęcie patentu w Europejskim Biurze Patentowym (EPO) i Meksyku w 2012 r. wydano łącznie 7,6 tys. zł oraz 875 euro. Obydwa patenty dotyczyły tego samego wynalazku, tj. globalnego systemu do monitorowania aktywności burzowej.

Na utrzymanie w mocy 3 patentów z lat wcześniejszych wydano łącznie 2,8 tys. zł. Również w tym wypadku decyzję o utrzymaniu ochrony podjęto ze względu na ich ciągle duży potencjał komercyjny oraz fakt, że są intensywnie rozwijane przez zespoły badawcze. W przypadku dwóch wynalazków istotny jest także fakt, że stanowią one część większego pakietu wynalazków, których sprzedaż będzie możliwa po zakończeniu testów odbywających się obecnie na pilotażowej instalacji w elektrociepłowni.

(dowód: akta kontroli str. 462 – 464)

W latach 2010 – 2012 w Uniwersytecie nie przeprowadzono audytów technologicznych. Ocenę potencjału komercjalizacyjnego wynalazków prowadzili pracownicy CITTRU każdorazowo w momencie zgłoszenia innowacji przez naukowca, przy wykorzystaniu wiedzy dostępnej w domenie publicznej, raportów branżowych, informacji pozyskiwanych na targach i konferencjach biznesowych, baz danych (także płatnych) oraz, w razie potrzeby, z ekspertów zewnętrznych. Ocena ta obejmowała ocenę stanu techniki, zdolności patentowej oraz analizę rynku.

(dowód: akta kontroli str. 130)

W listopadzie 2012 r. transferem technologii w CITTRU zajmowało się 12 pracowników (w tym 5 osób zatrudnionych w wymiarze pełnego etatu, a pozostałe w niepełnym wymiarze etatu). Od 2011 r. do 31 lipca 2012 r. dwoje pracowników CITTRU posiadało uprawnienia rzecznika patentowego (wg stanu na 28 grudnia 2012 r. uprawnienia takie posiadał jeden pracownik CITTRU). W badanym okresie Uniwersytet nie zatrudniał jednak żadnej osoby na stanowisku rzecznika patentowego. Wszystkie zgłoszenia patentowe były w tym okresie wykonywane przez zewnętrznych rzeczników, specjalistów w dziedzinie, której dotyczyło zgłoszenie i taka sytuacja ma miejsce praktycznie do dnia dzisiejszego. Jak wyjaśnił kierownik CITTRU, specjaliści zewnętrzni byli zatrudniani ze względu na wysoki stopień zaawansowania technologii zgłaszanych do ochrony patentowej oraz fakt, że dotyczyły one bardzo różnych dziedzin (np. farmacja, chemia przemysłowa, elektronika, urządzenia medyczne), a jedna osoba nie była w stanie tego dokonać, ponieważ nie ma możliwości, aby była specjalistą w wielu obszarach nauki. Szczególnie istotne jest to na etapie ochrony międzynarodowej, gdzie uzyskanie patentu bardzo często zależne jest od subtelnych, wysokospecjalistycznych szczegółów. Doświadczenie i specjalistyczna wiedza w danej dziedzinie są więc kluczowe dla uzyskania patentu na wynalazek. W latach 2010 – 2012 na koszty obsługi patentowej wydatkowano łącznie 844,5 tys. zł oraz 6,9 tys. euro. Pracownicy CITTRU posiadający uprawnienia rzecznika patentowego, nie posiadali uprawnień do reprezentowania UJ przed zagranicznymi urzędami patentowymi. Ze względu na brak dużego doświadczenia przygotowywali zgłoszenia tylko dla zespołów naukowych, które miały doświadczenie w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 131 – 142, 462 – 466, 501)

Pod względem zatrudnienia, sytuacja w pozostałych centrach transferu technologii (wg stanu na koniec grudnia 2012 r.) wyglądała następująco:

- w CRSZ było zatrudnionych łącznie 16 osób, w tym dyrektor, 7 osób w Sekcji Wdrażania Systemów Zintegrowanych UJ (3 osoby w Biurze Projektu i 4 osoby w Biurze Szkoleń) i 8 osób w Sekcji Utrzymania Systemów Zintegrowanych UJ (3 osoby w Zespole Basis, 3 osoby w Zespole ds. Finansów i 2 osoby w Zespole ds. Kadr);
- we Wszechnicy UJ pracowało łącznie 16 osób, w tym 3 członków zarządu (prezes, dyrektor operacyjny i dyrektor merytoryczny), 8 osób z Działu Rozwój Organizacji (w tym prezes zarządu), 3 osoby z Działu Rozwój Profesjonalistów (w tym członek zarządu - dyrektor operacyjny), 3 osoby z Działu Badania i Rozwój (w tym członek zarządu – dyrektor merytoryczny), 1 osoba – specjalista ds. promocji i marketingu oraz 1 osoba – specjalista ds. finansów i administracji;
- JCTT nikogo nie zatrudniało, poza prezesem, pełniącym funkcję jednoosobowego zarządu spółki.

(dowód: akta kontroli, str. 262, 469 – 470, 492, 502)

2.3. Zakres działalności centrów transferu technologii UJ oraz jego efekty

W latach 2010 – 2012 CITTRU zidentyfikowało 100 projektów (rozumianych jako wynalazek lub know-how zgłoszony do CITTRU przez naukowców lub zidentyfikowany jako innowacja o charakterze wdrożeniowym) jako potencjalnie możliwe do wdrożenia w gospodarce (w tym 46 przed 2010 r., których rozwój był kontynuowany po 2010 r. i 54 zidentyfikowanych od początku 2010 r.). Spośród tych projektów 35 w badanym okresie zostało zakończonych, 6 projektów zawieszono, a 59 (wg stanu na 17 grudnia 2012 r.) było w trakcie realizacji. Głównymi powodami zawieszenia projektów było niewielkie zaangażowanie twórcy wynalazku w rozmowy z potencjalnymi nabywcami oraz niewielkie zainteresowanie wynalazkiem partnerów komercyjnych, ograniczające się do wstępnych zapytań (projekt Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii dotyczący opracowania nowego znacznika fluorescencyjnego do barwienia kolagenów), wycofanie się partnera komercyjnego z prac nad wynalazkiem (projekty Wydziału Chemii dotyczące opracowania katalizatora do wysokotemperaturowego rozkładu podtlenku azotu), konieczność wykonania dalszych prac celem udoskonalenia wynalazków (projekty Wydziału Chemii dotyczące opracowania katalizatora do niskotemperaturowego dopalania cząstek sadzy i sposobu jego wytwarzania

oraz projekt Wydziału Lekarskiego dotyczący opracowania nowych kandydatów na leki przeciw chorobom układu sercowo-naczyniowego).

(dowód: akta kontroli str. 65 – 74, 175 – 176)

W okresie objętym kontrolą Uniwersytet, za pomocą CITTRU, skomercjalizował 2 wynalazki poprzez podpisanie umów:

- 23 grudnia 2010 r. z firmą Fermentas UAB z Litwy, na udzielenie niewyłącznej licencji na wykorzystanie technologii „Clean Cut”, objętej zgłoszeniami patentowymi dotyczącymi proteiny SplA i SplB wraz ze sprzedażą materiału biologicznego, za kwotę 13,5 tys. euro,
- 25 lipca 2012 r. z firmą SPLAST sp. z o.o. sp. komandytowa, na przeniesienie prawa do uzyskania patentu na wynalazek zgłoszony do ochrony patentowej w Polsce jako „Fotokatalityczne powłoki z TiO_2 na powierzchniach polimerowych aktywowane światłem słonecznym, sposób ich otrzymywania oraz zastosowanie”, za kwotę 20 tys. zł + VAT opłaty wstępnej; umowa przewidywała także opłatę okresową (coroczną) w wysokości 2,5% wartości netto sprzedaży produktów wytworzonych z wykorzystaniem wynalazku przez okres 5 lat od dnia uruchomienia produkcji lub 2,5% przychodów netto ze sprzedaży prawa udzielenia licencji lub sublicencji przez okres 5 lat od dnia podpisania umowy.

(dowód: akta kontroli, str. 46)

W badanym okresie, na podstawie umów i zamówień koordynowanych przez CITTRU, zostały wydane 2 opinie o innowacyjności:

- opinia na temat wdrożenia technologii fotokatalitycznych w Górnośląskim Przedsiębiorstwie Wodociągów S.A. (umowa o wartości 5 tys. zł + VAT podpisana 12 października 2010 r. z nabywcą, tj. Górnośląskim Przedsiębiorstwem Wodociągów S.A.),
- opinia o innowacyjności przedsięwzięcia zgłoszonego do Wschodniej Sieci Aniołów Biznesu w ramach projektu „Sieć Aniołów Biznesu na Lubelszczyźnie i Podkarpaciu” – „Bioaktywny preparat kościozastępczy opracowany na bazie hydroksypatytu oraz jego modyfikacji” (umowa o wartości 4,8 tys. zł + VAT podpisana 28 listopada 2011 r. z nabywcą, tj. Lubelską Fundacją Rozwoju).

(dowód: akta kontroli, str. 47)

CITTRU uczestniczyło też w realizacji prac zleconych Uniwersytetowi przez podmioty zewnętrzne. W toku kontroli stwierdzono, że łączna wartość 82 umów, koordynowanych przez CITTRU, podpisanych przez UJ na realizację prac zleconych w okresie objętym kontrolą, wyniosła 3 851,4 tys. zł (w tym 3 umowy podpisane z podmiotami zagranicznymi, o wartości 288,7 tys. zł).

(dowód: akta kontroli, str. 52 – 56)

W kontrolowanym okresie oferta technologiczna UJ była promowana na 34 targach, wystawach i konferencjach biznesowych w Polsce i za granicą, m.in. Eurobiotech w Krakowie, Małopolskie Targi Innowacji w Krakowie, Life Science Open Space w Krakowie, Expolab – Lab dla przemysłu w Sosnowcu, BioInnowacje International Summit w Gdańsku, POLEKO w Poznaniu, Nanotechnologia.pl w Warszawie, Biomedica w Akwizgranie, Inventions Geneva, Brussels Innova w Brukseli, Bio-Europe w Monachium, MEDICA w Dusseldorfie,ACHEMA we Frankfurcie, NanoTech Forum w Moskwie, Bio International Convention w Waszyngtonie.

(dowód: akta kontroli, str. 88 – 89)

Uniwersytet podjął się oszacowania wartości rynkowej tylko w przypadku dwóch technologii. Pierwsza z nich to globalny system monitorowania aktywności burzowej, zgłoszony do ochrony w Polsce, EPO oraz w 9 krajach świata (w tym Meksyku, gdzie patent uzyskano w 2012 r.), określonych w analizie potencjału komercyjnego jako rynki zbytu. Plan komercjalizacji zakładał rozwój tej technologii poprzez spółkę spin-off. Jak wyjaśnił kierownik CITTRU, twórcy wynalazku zrezygnowali z utworzenia spółki. Na potrzeby negocjacji stworzono biznes plan spółki oraz oszacowano wartość ewentualnego aportu

technologii (wszystkich patentów) do spółki. Wyceny dokonano metodą odtworzeniową poprzez zsumowanie wszystkich wydatków (kilkuletnie projekty badawcze) poniesionych na opracowanie i rozwój technologii, co dało kwotę 2 800 tys. zł. Po wycofaniu się twórców wynalazku z utworzenia spółki spin-off, podejmowane są działania zmierzające do znalezienia licencjobiorcy – kupca technologii.

Drugą technologią, dla której dokonano oceny wartości rynkowej jest technologia (zwana „Clean Cut”) objęta ochroną patentową poprzez 4 wynalazki dotyczące proteiny SplA i SplB, dla których uzyskano patenty w 2012 roku. Cenę za wynalazki (13,5 tys. euro) w dużej mierze podyktował ich kupiec (firma Fermentas UAB). Równocześnie cena ta wynikała z oszacowania wartości technologii metodą kosztową. Biorąc pod uwagę fakt, że technologia nie była chroniona za granicą (mogła więc być legalnie wykorzystywana przez dowolne podmioty), a postępowanie przed polskim Urzędem Patentowym ciągle się toczyło oraz fakt, że wynalazki te nie były już rozwijane przez twórców uznano, że zaproponowana kwota jest satysfakcjonująca. Kierownik CITTRU zwrócił uwagę na fakt, że umowa zawarta z firmą nie dawała jej wyłączności, można więc w dalszym ciągu sprzedawać produkty oparte na tych wynalazkach, jeśli znajdzie się na nie kupiec.

W pozostałych przypadkach nie określano dokładnej wartości rynkowej technologii ponieważ, jak dotąd nie znalazł się na nie kupiec/licencjobiorca, a tylko w takim wypadku zasadne jest szacowanie wartości technologii z uwzględnieniem: celów do jakich dany kupiec/licencjobiorca chce wykorzystać technologię, rynków na jakich będzie ona wykorzystywana oraz ewentualnej wyłączności. Wartość technologii będzie zmieniać się wraz z upływem czasu oraz etapem rozwoju technologii, dlatego też trudno określić rzeczywistą jej wartość w momencie powstania i na długo przed znalezieniem nabywcy. Ocena wartości rynkowej nie jest niezbędna do podjęcia decyzji o ewentualnej ochronie wynalazku, a wręcz nie za wiele ma wspólnego z taką decyzją. Znajomość wartości rynkowej wynalazku w żaden sposób nie przybliży posiadacza technologii do jej wdrożenia/sprzedaży. To tylko wiedza mówiąca ile ewentualnie jesteśmy w stanie zarobić. Według kierownika CITTRU należy zauważyć, że dokonanie wyceny, w szczególności przez niezależny zewnętrzny podmiot/eksperta wiąże się z kosztami, często bardzo wysokimi, co w sytuacji braku zdecydowanego kupca staje się wydatkiem nie zawsze uzasadnionym. Stąd też decyzję o utrzymaniu patentu podejmuje się, tak jak wspomniano powyżej na podstawie aktualnej analizy możliwości wytransferowania technologii, mierzonej przede wszystkim ciągłym zainteresowaniem firm ewentualnym kupnem/wylicencjonowaniem technologii, które z kolei jest zależne od etapu jego rozwoju, w tym kontynuacji badań prowadzonych przez twórców nad dalszym rozwojem wynalazku. Zasadnicze znaczenie ma tu zaangażowanie zespołu badawczego do rozwijania wynalazku w kierunku wskazanym przez potencjalnego kupca/licencjobiorcę. Stąd też każdorazowo dokonuje się analizy bieżącej sytuacji w porozumieniu z twórcami i na tej podstawie podejmuje się decyzję o przyjęciu przyznanego patentu i ewentualnym utrzymaniu go w mocy. Jeśli obie strony (UJ reprezentowany przez CITTRU oraz twórcy) zgadzają się co do braku przesłanek do utrzymania patentu w mocy, wówczas podejmowana jest decyzja o przyjęciu patentu tylko na minimalny okres ochrony 3 lat. Tym sposobem wysiłek i kapitał włożony w postępowanie patentowe liczy się w dorobku twórców oraz Uczelni. Taka sytuacja miała miejsce w przypadku 5 patentów.

(dowód: akta kontroli str. 464 – 466)

Od momentu utworzenia pozostałych 3 jednostek, pełniących, obok CITTRU, rolę centrów transferu technologii (tj. CRSZ, Wszechnicy UJ i JCTT), Uniwersytet nie dokonał komercjalizacji żadnej technologii za ich pośrednictwem. Dyrektor CRSZ poinformował, że do końca grudnia 2012 r. CRSZ nie posiadało żadnych osiągnięć z zakresu transferu technologii do gospodarki w zakresie informacyjnych systemów zintegrowanych, nie sprzedawało też ani nie przekazało nieodpłatnie wyników badań i prac rozwojowych do gospodarki. CRSZ wykonuje pozostałe zadania, określone w regulaminie CRSZ, szczególnie w zakresie realizacji postanowień umowy w sprawie Zintegrowanego Informatycznego Systemu Wspomagania Zarządzania Uczelnią. Umowa ta została zawarta 6 listopada 2006 r. pomiędzy czterema uczelniami (UJ, Politechniką Warszawską, Uniwersytetem Śląskim w Katowicach i Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie) a konsorcjum trzech firm (Prokom Software S.A., Siemens Sp. z o.o. i SAP Sp. z o.o.),

celem realizacji zamówienia pn. dostarczenie, wdrożenie i utrzymanie Zintegrowanego Informatycznego Systemu Wspomagania Zarządzania Uczelnią.

(dowód: akta kontroli, str. 83, 493 – 497)

Z informacji udzielonych przez prezesów zarządów Wszechnicy UJ i JCTT wynikało, że spółki te, w zakresie transferu technologii i komercjalizacji badań naukowych, osiągnęły następujące rezultaty:

- Wszechnica UJ – dotychczas prowadziła edukację osób dorosłych, a po przekształceniu się w październiku 2011 r. stała się centrum transferu technologii w zakresie nauk społecznych i humanistycznych. W tym zakresie do 20 grudnia 2012 r. Wszechnica realizowała 5 projektów (np. Model Standardów Usług Edukacyjno-Szkoleniowych i audyt tych standardów, diagnoza potrzeb rozwojowych szkoły),
- JCTT – zarząd spółki poinformował m.in., że nie podjął działalności gospodarczej i przygotowuje się do zdawania egzaminu z zakresu zarządzania projektami, sygnowanego przez International Project Manager Association.

(dowód: akta kontroli str. 467 – 474)

2.4. Warunki do transferu wiedzy, technologii i rezultatów badań naukowych

Uchwałą Senatu UJ z 28 lutego 2007 r. (ze zm.) przyjęto regulamin, w którym zawarto zasady dotyczące własności intelektualnej i ochrony prawnej dóbr intelektualnych w Uniwersytecie, w tym zasady postępowania ze zgłoszonymi dobrami własności intelektualnej, ich komercjalizacji i podziału zysków. Zgodnie z nim, ochronie prawnej podlegają m.in. „dobra własności przemysłowej”, tj. wynalazki, wzory użytkowe, wzory przemysłowe, topografie układu scalonego, uzyskanie nowej odmiany rośliny. Regulamin ten spełniał wymogi art. 86c Prawa o szkolnictwie wyższym. Tą samą uchwałą ustalono również zasady tworzenia w Uniwersytecie spółek spin-off, powoływanych w celu rozwijania i komercjalizacji dóbr intelektualnych należących do Uniwersytetu, jako jedna z metod aktywnego wspierania obrotu własnością intelektualną w obszarze realizacji misji UJ na rzecz rozwoju i transferu technologii.

Zgodnie z tymi regulaminami, prawa do wynalazków stworzonych przez naukowców UJ przysługują Uniwersytetowi, który ponosi koszty ochrony, promocji oraz przygotowania i realizacji koncepcji komercjalizacji wynalazku i prowadzi działania w tym zakresie we współpracy z twórcami. Po wdrożeniu wyników badań, naukowcy mają otrzymywać połowę zysków z ich komercjalizacji.

(dowód: akta kontroli str. 12 – 25)

Pismem okólnym Rektora UJ z 23 kwietnia 2009 r. wprowadzono zasady dot. realizacji prac zleconych Uniwersytetowi przez podmioty zewnętrzne. Z pisma tego wynikało m.in., że CITTRU powierzono obsługę administracyjną realizacji badań zleconych na każdym etapie procedury badań zleconych, począwszy od obowiązku zgłoszenia do CITTRU przez kierownika pracy zleconej faktu zainteresowania zamawiającego realizacją tego typu usługi, poprzez współpracę kierownika pracy zleconej z CITTRU podczas przygotowania oferty UJ (w szczególności poprzez przygotowanie kalkulacji kosztów wykonania pracy zleconej i jej opisu), udział w negocjacjach warunków z podmiotem zainteresowanym, przygotowanie i podpisanie umowy z zamawiającym. W ww. piśmie okólnym ustalono też kalkulację kosztów pracy zleconej oraz podział zysku UJ. Postanowiono, że kalkulacja kosztów pracy zleconej zawiera wyszczególnienie rodzajów kosztów bezpośrednich, koszty pośrednie oraz zysk UJ, który powinien wynosić nie mniej niż 10% kosztów bezpośrednich. Koszty pośrednie miały wynosić 10 – 20% kosztów bezpośrednich i były dzielone następująco: 30% – budżet wydziału albo innej jednostki prowadzącej prace zlecone, 70% – budżet centralny UJ. Zysk z pracy zleconej był dzielony następująco: 70% – budżet wydziału albo innej jednostki, 30% – budżet centralny UJ. Ponadto, kierownik pracy zleconej był zobowiązany do złożenia w CITTRU raportu końcowego, w ciągu miesiąca od zakończenia realizacji pracy. CITTRU było zobowiązane do przedstawiania prorektorowi UJ ds. badań i współpracy międzynarodowej rocznego raportu z wykonanych na UJ prac zleconych.

Powyższe zasady nie obowiązywały w Collegium Medicum UJ, które opracowało własny regulamin prac zleconych, podpisany przez pełnomocnika Rektora UJ ds. nauki i rozwoju w Collegium Medicum. Z regulaminu tego wynikało, że obsługa prac zleconych w Collegium Medicum odbywała się za pośrednictwem Działu Nauki i Współpracy Międzynarodowej Collegium Medicum UJ i CITTRU w nich nie uczestniczyło. Przychód Uniwersytetu z tytułu 25 umów na realizację prac zleconych przez Collegium Medicum, wyniósł łącznie w badanym okresie 2 545,2 tys. zł (w tym 1 165,5 tys. zł w 2010 r., 685 tys. zł w 2011 r. i 694,7 tys. zł, wg stanu na dzień 31 października 2012 r.).

(dowód: akta kontroli str. 26 – 30, 62 – 63, 166 – 171)

2.5. Udogodnienia oferowane naukowcom pragnącym wdrożyć wyniki swoich badań

Działalność CITTRU w zakresie wspierania komercjalizacji osiągnięć pracowników naukowych Uniwersytetu oraz transferu wiedzy i technologii z UJ do przedsiębiorców, a także wspierania przedsiębiorczości akademickiej, polegała na przygotowaniu oferty skierowanej do firm, promocji tej oferty na targach branżowych i konferencjach biznesowych, wyszukiwaniu firm zainteresowanych realizacją badań zleconych lub wspólnych projektów badawczych, formalizacji prawnej współpracy, w tym przygotowaniu i negocjacji umów konsorcjum, a także doradztwie w zakresie pozyskiwania finansów na realizację projektów badawczo-wdrożeniowych, realizowanych we współpracy z przedsiębiorcami. Od 2005 r. CITTRU organizuje projekty szkoleniowo-doradcze („Zostań skutecznym przedsiębiorcą”, „Nowe szanse”, „Szkoła przedsiębiorczości UJ”), których celem było wsparcie naukowców (także studentów i doktorantów) w zakładaniu własnej działalności gospodarczej, tworzeniu biznesplanów, organizacji pracy, szeroko rozumianej innowacyjności, marketingu, rachunkowości. Organizowano też specjalistyczne warsztaty i seminaria z zakresu powiązań „nauka-biznes”. Pracownicy CITTRU organizowali na rzecz naukowców szkolenia i warsztaty z zakresu m.in. ochrony własności intelektualnej, komercjalizacji wyników badań oraz pozyskiwania funduszy na badania. Szkolenia prowadzono zarówno przez specjalistów zatrudnionych w CITTRU, jak i ekspertów zewnętrznych, w szczególności przez rzeczników patentowych. Do wynalazków zgłoszonych do ochrony patentowej lub chronionych know-how, pracownicy CITTRU przygotowują wstępną ofertę technologiczną (dwujęzyczną), wykorzystywaną do promowania wynalazku na targach, konferencjach i wystawach. Stałym elementem oferty CITTRU są spotkania indywidualne i branżowe, organizowane dla pracowników chcących nawiązać współpracę z biznesem (spotkania „Symbiotica” – produkcja i uprawy roślin, Bio-Eko – dla branży środowiska, Informaticus – dla branży IT oraz spotkania „skrojone na miarę” dla firm Onet, Mota Engil, ABB i Pliva, mające służyć nawiązaniu kontaktów, wymianie informacji, pracy nad wspólnymi projektami). Od 2009 r. CITTRU odpowiada za koordynację wykonania w UJ badań na zlecenie (zapewniając obsługę prawno-administracyjną). CITTRU świadczy również usługi wspierające naukowców w kontakcie z mediami. Od 2008 r. wydaje czasopisma „Kompas innowacji” i „NIMB”, w których publikuje zagadnienia związane ze wspomaganiem transferu technologii, od 2012 r. wydaje „Projektor Jagielloński”, w którym przedstawia projekty realizowane na UJ, a także poradniki naukowego biznesu („Jak założyć firmę na uczelni?”, „PatentUJ”, „KomercjalizUJ”). CITTRU wspierało proces patentowania wynalazków UJ, zarówno pod względem organizacyjnym (znalezienie odpowiedniego rzecznika patentowego, korespondencja z urzędami patentowymi), jak i finansowym (pokrycie kosztów ochrony).

(dowód: akta kontroli str. 78 – 81)

W dniu 1 czerwca 2004 r. CITTRU uruchomiło Innowacyjną Bazę Danych. Była to internetowa baza rekordów wraz z informatycznym systemem zarządzania i wyszukiwania, stworzona w celu przedstawienia na zewnątrz potencjału naukowego UJ. Baza była dwujęzyczna (polska i angielska) i składała się z trzech części: modułu ekspertów w danej dziedzinie, bazy projektów (zrealizowanych i realizowanych w ciągu ostatniego dziesięciolecia) oraz bazy aparatury (specjalistyczne urządzenia na UJ, które mogą zostać odpłatnie udostępnione na zewnątrz). Użytkownikami bazy byli zarówno pracownicy UJ, jak i przedsiębiorcy poszukujący ekspertów lub aparatury. Pracownicy naukowcy UJ mogli za jej

pomocą utworzyć indywidualny rekord (profil) z informacją na temat własnej działalności naukowej. Rekord był rodzajem internetowego formularza, w którym zamieszczano i aktualizowano dane na temat własnej działalności i osiągnięć (tematy badawcze, publikacje, udział w projektach itp.). Uczestnictwo w bazie było bezpłatne, a dane można było w każdej chwili zmienić lub wycofać (były zabezpieczone indywidualnym hasłem).

System informatyczny bazy został sfinansowany ze źródeł własnych UJ, a jej rozbudowa i promocja była możliwa dzięki realizacji projektu „Rozwój współpracy w zakresie transferu wiedzy między UJ a przedsiębiorcami”, w ramach Działania 2.6 ZPORR.

Pomimo działań promocyjnych (np. informacje w mediach, spotkania na wydziałach) zainteresowanie bazą tak ze strony naukowców, jak i firm nie było wystarczające, aby stała się ona efektywnym i stałym narzędziem kreowania współpracy. Na to nałożyły się także trudności techniczne związane z niedopasowaniem bazy do stale zmieniających się technologii informatycznych. Istotnym dla istnienia Innowacyjnej Bazy Danych była konieczność ponoszenia znaczących nakładów finansowych na bieżącą aktualizację serwisu i objętych nim danych. Ze względu na brak wystarczających środków na utrzymywanie bazy od 2007/2008 nastąpiło stopniowe wygaszanie aktywności CITTRU związanych jej z promocją i obsługą, co pociągnęło decyzję o rezygnacji z rozwijania tego projektu. System ten przestał działać w 2010 r., a w 2011 r. został całkowicie wyłączony z dostępu publicznego.

W 2009 r. CITTRU skupiło się na prezentacji i promocji tworzonego portfolio innowacyjnych projektów UJ w nowej formie elektronicznych plików możliwych do pobrania pt. „Oferta technologiczna”. Oferta ta służy do informowania o innowacyjnych uniwersyteckich projektach badawczych o potencjale komercyjnym. Przygotowywane przez Zespół ds. Innowacji CITTRU oferty technologiczne były gromadzone na bieżąco w wersji papierowej oraz elektronicznej, udostępnianej na stronie internetowej CITTRU, w trzech kategoriach: Chemia, Biomedycyna oraz Urządzenia i Aparatura.

(dowód: akta kontroli, str. 241)

W 2006 r. Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o. (dalej: JCI) – spółka Uniwersytetu, utworzyła Akademicki Inkubator Przedsiębiorczości (dalej: AIP), przy wsparciu uzyskanym w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw (projekt „Utworzenie Jagiellońskiego Parku i Inkubatora Technologii – Etap Pierwszy”). W grudniu 2010 roku władze UJ przekazały AIP z JCI pod zarząd CITTRU. Działalność Inkubatora prowadzona była na III Kampusie UJ przy ul. Gronostajowej w Krakowie (Decyzja nr 39 Rektora UJ z dnia 25 listopada 2010 r. oraz Decyzja nr 21 Rektora UJ z dnia 30 kwietnia 2012 r.). AIP oferował młodym przedsiębiorcom usługi związane z udostępnieniem powierzchni i obsługi biurowej, oraz usługi kompleksowego wsparcia doradczego i szkoleniowego. Firmy korzystały z bezpłatnego doradztwa świadczonego przez specjalistów zatrudnionych w CITTRU w takiej tematyce jak: procedury rejestracji firmy, pozyskiwanie dotacji na założenie i rozwój działalności gospodarczej, tworzenie biznesplanu, ochrona własności intelektualnej. W Inkubatorze odbyły się również szkolenia w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości.

W 2011 r. pozyskano i rozliczono dotację na rozwój działalności AIP ze środków Ministerstwa Gospodarki w wysokości 13,7 tys. zł. Wsparcie pozwoliło na wzbogacenie oferty o cykl wysokiej jakości usług doradczych (33 godziny darmowego doradztwa specjalistycznego). W latach 2010 – 2012 w Inkubatorze funkcjonowało łącznie 21 firm. Reprezentowały one takie branże jak: systemy informatyczne, sprzedaż aparatury medycznej, poligrafia, tłumaczenia, doradztwo i szkolenia. Większość z nich związana była z Uniwersytetem poprzez osoby ich założycieli lub pracowników, którymi byli w większości absolwenci lub studenci krakowskich uczelni. W latach 2010 – 2012 w AIP działały firmy prowadzące działalność w dziedzinie nowatorskich rozwiązań technologicznych na polskim rynku poligraficznym (Printtech), świadczące usługi doradcze w zakresie IT i zarządzania dla sektora MSP (Centrum Doradztwa w Informatyce i Zarządzaniu); z branży zaawansowanego oprogramowania do zarządzania reklamą na elektronicznych nośnikach cyfrowych (Eveo), oraz spółka prowadząca badania naukowe i świadcząca usługi badawcze z zakresu studiów regionalnych (Centrum Studiów Regionalnych UniRegio, założona przez pracowników naukowych i doktorantów Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej UJ).

Z decyzji Rektora UJ z dnia 25 listopada 2010 r. wynikało, że pomieszczenia przy ul. Gronostajowej 7 w Krakowie, gdzie mieścił się AIP, z dniem 1 maja 2012 r. zostały przydzielone dla potrzeb Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii UJ.

Jak wyjaśnił kierownik CITTRU, okres funkcjonowania Inkubatora w budynku Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii został przedłużony do końca sierpnia 2012 r. Od kwietnia do sierpnia 2012 r. w AIP funkcjonowała następująca liczba przedsiębiorstw: 12 w kwietniu, 10 w maju, 6 w czerwcu, 5 w lipcu i 4 w sierpniu. Aktualnie AIP wstrzymał czasowo świadczenie usługi wynajmu pomieszczeń w tej lokalizacji. Usługi doradztwa i szkoleń są nadal prowadzone w siedzibie CITTRU, przy ul. Czapskich 4 w Krakowie. Ponowne uruchomienie usług takich jak wynajem powierzchni biurowej oraz sal na spotkania i szkolenia nastąpi w styczniu 2013 r., po ostatecznym uzyskaniu nowych pomieszczeń o powierzchni 178 m² w Instytucie Zoologii UJ.

(dowód: akta kontroli str. 57 – 61, 125 – 126a, 415 – 457)

Pomimo szkoleń, instruktaży i innych udogodnień oferowanych przez Uczelnię pracownikom naukowym, jak poinformowano podczas narady z pracownikami UJ, w niewielkim stopniu zmieniła się ich mentalność w zakresie podejmowania inicjatyw związanych z transferem innowacji. Głównym powodem tej sytuacji jest aktualny system punktowania dorobku naukowego, który jest najistotniejszym wskaźnikiem oceny pracownika naukowego. Czasochłonne badania związane z innowacyjnością nie są premiowane. Skutkiem tego, przy obowiązującym systemie punktowym, bardziej w dorobku pracownika naukowego liczy się kilka mało istotnych z punktu widzenia innowacyjności publikacji naukowych, niż wykonana w tym samym czasie jedna praca o charakterze innowacyjnym.

(dowód: akta kontroli, str. 478 – 481)

2.6. Przychody UJ uzyskane za pośrednictwem centrów transferu technologii oraz koszty działalności tych centrów

W okresie objętym kontrolą, przychody UJ uzyskane za pośrednictwem CITTRU wyniosły w poszczególnych latach: 2 698,6 tys. zł w 2010 r., 2 759,2 tys. zł w 2011 r. i 2 371,3 tys. zł w 2012 r. (stan na dzień 26 listopada 2012 r.). W przychodach tych ujęto: dotację podstawową z budżetu państwa (478,3 tys. zł za 2010 r.), wartość odpisów amortyzacyjnych sfinansowanych z dotacji (14,3 tys. zł w 2010 r., 8 tys. zł w 2011 r. i 6 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), pozostałe przychody (70 tys. zł w 2010 r., 126,1 tys. zł w 2011 r. i 111,5 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), przychody finansowe (27,8 tys. zł w 2011 r. i 2,5 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), pozostałe przychody operacyjne (2,4 tys. zł w 2011 r. i 11,2 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), komercjalizację wyników prac naukowych (55,3 tys. zł w 2011 r. i 20 tys. zł wg stanu na dzień 26 listopada 2012 r.), realizację prac zleconych (631,4 tys. zł w 2010 r., 768,7 tys. zł w 2011 r. i 579,1 tys. zł wg stanu na dzień 26 listopada 2012 r.) oraz realizowane przez CITTRU projekty, mające na celu transfer wiedzy i technologii oraz rozwój innowacji, współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwa Gospodarki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (1 504,8 tys. zł w 2010 r., 1 771 tys. zł w 2011 r. i 1 641 tys. zł wg stanu na 30 września 2012 r.).

Koszty działalności CITTRU w poszczególnych latach badanego okresu wyniosły: 915,3 tys. zł w 2010 r., 880,8 tys. zł w 2011 r. i 718,9 tys. zł w 2012 r. (wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.). Ujęte w nich największe kwotowo kategorie kosztów to: wynagrodzenia (588,7 tys. zł w 2010 r., 561,7 tys. zł w 2011 r. i 415 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), pochodne od wynagrodzeń (127,7 tys. w 2010 r., 118,9 tys. zł w 2011 r. i 94,7 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), usługi obce (101,5 tys. zł w 2010 r., 39,6 tys. zł w 2011 r. i 82,6 tys. zł wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.), podatki i opłaty (18,8 tys. zł w 2010 r., 58 tys. zł w 2011 r. i 47,8 tys. zł – wg stanu na dzień 20 listopada 2012 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 52 – 56, 143 – 146)

W badanym okresie UJ nie uzyskał żadnych przychodów z tytułu działalności CRSZ. Koszty utrzymania tej jednostki w 2012 r., od momentu jej powstania, wyniosły 1 421,6 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 498 – 500)

Prezes zarządu JCTT poinformował, że w oczekiwaniu na pomysły do komercjalizacji, zarząd spółki, aby nie generować kosztów, ograniczył wydatki do minimum. Spółka nikogo nie zatrudnia, nie ponosi żadnych kosztów poza obsługą finansową w banku (50 zł/miesiąc), a zarząd nie pobiera wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli, str. 469 – 470)

Wszechnica UJ, działająca jako spółka z o.o., od października 2011 r. do końca 2012 r. poniosła koszty o łącznej wysokości 1 995 tys. zł, podczas gdy przychody z tytułu działalności gospodarczej wyniosły 1 819,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli, str. 505 – 509)

2.7. Firmy odpryskowe (spółki spin-off i spin-out)

W okresie objętym kontrolą Uniwersytet uczestniczył w utworzeniu jednej spółki spin-off – CC Plus Poland sp. z o.o. Powstała ona w 2011 r., z 5,9% udziałem kapitału UJ, jako przedstawiciel Polski w Europejskim Instytucie Innowacji i Technologii w Budapeszcie.

(dowód: akta kontroli str. 77)

Wcześniej, w latach 2004 – 2009, utworzone zostały 4 spółki spin-out (UJ nie posiadał udziałów w tych spółkach):

- Biocentrum sp. z o.o., powołana przez pracowników naukowych Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii UJ. Spółka dokonała dwóch zgłoszeń patentowych, początkowo krajowych, następnie rozszerzonych na poziom międzynarodowy; technologia objęta ochroną została skomercjalizowana poprzez sprzedaż licencji. Patenty dotyczyły proteinazy SplA i proteinazy SplB oraz peptydów przez nie rozpoznawanych i ich zastosowania. Technologia objęta ochroną została skomercjalizowana poprzez sprzedaż licencji niewyłącznej firmie Fermentas UAB na kwotę 13,5 tys. euro; rola CITTRU: przygotowanie umowy do korzystania z pomieszczeń i aparatury Wydziału;
- Biospekt sp. z o.o., utworzona w 2006 r. przez doktoranta Instytutu Nauk o Środowisku, której przedmiotem działania jest m.in. analityka chemiczna, doradztwo dla oczyszczalni ścieków, ekspertyzy i analizy mikologiczne, prace badawczo-rozwojowe z dziedziny life science; rola CITTRU: negocjacja warunków współpracy, przygotowanie umowy o współpracy z UJ;
- Microbiolab sp. z o.o., utworzona w 2007 r., z inicjatywy naukowców Wydziału Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii, obejmująca usługi analiz biochemicznych, w tym głównie dokonywanie oznaczeń ilościowych bakterii *Legionella pneumophila* w instalacjach wentylacyjno-kanalizacyjnych; od 2011 r. w wyniku przekształceń własnościowych spółka zmieniła zakres działalności, stając się funduszem *seed capital*, zainteresowanym inwestycjami w technologie powstające w UJ (rola CITTRU była ograniczona do prowadzenia negocjacji i przygotowania umowy);
- Centrum Studiów Regionalnych UniRegio Sp. Jawna, utworzona w 2009 r., zajmuje się badaniami naukowymi oraz usługami badawczymi z zakresu studiów regionalnych; posiada umowę o współpracy z UJ, wynegocjowaną i przygotowaną przez CITTRU; w latach 2009 – 2012 spółka miała siedzibę w Akademickim Inkubatorze Przedsiębiorczości.

(dowód: akta kontroli str. 75 – 76)

NIK uwzględnia stanowisko Rektora Uniwersytetu, że podejmowane w różnorodnych formach organizacyjnych przedsięwzięcia, których celem było stworzenie warunków do wdrażania innowacji do gospodarki, może skutkować wymiernymi rezultatami w perspektywie kilku kolejnych lat, o ile realizacja tych przedsięwzięć będzie przebiegać konsekwentnie i zgodnie z celami Uniwersytetu.

(dowód: akta kontroli str. 483 – 486)

W zakresie wspierania innowacji nieprawidłowości nie stwierdzono.

NIK ocenia pozytywnie warunki, jakie stworzył Uniwersytet dla transferu technologii oraz zdefiniowanie obszarów badań dających szansę na komercjalizację ich wyników. Izba zwraca jednak uwagę na brak wymiernych rezultatów tych działań. NIK ocenia, że działania podejmowane w latach 2011 – 2012 mogą przynieść pozytywne rezultaty w perspektywie kolejnych lat.

3. Powiązania z innymi podmiotami zarządzającymi parkami technologicznymi oraz inkubatorami przedsiębiorczości

W okresie objętym kontrolą Uniwersytet współpracował z następującymi podmiotami: Akademickim Centrum Naukowo-Technologicznym „Akcent Małopolska” (porozumienie o współpracy partnerów tworzących „Akcent Małopolska” podpisane 4 listopada 2003 r.) oraz Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej, działającym jako Ośrodek Enterprise Europe Network (umowa dotycząca ramowych warunków współpracy, podpisana przez CITTRU 8 maja 2012 r.).

(dowód: akta kontroli, str. 157 – 165, 284 – 286)

Uniwersytet posiadał też udziały w Krakowskim Parku Technologicznym Sp. z o.o.

(dowód: akta kontroli, str. 326 – 336)

W dniu 12 czerwca 2012 r. Uniwersytet podpisał umowę o przystąpieniu i uczestnictwie w konsorcjum Knowledge and Innovation Community „KIC InnoEnergy” jako partner o statusie partnera stowarzyszonego. Umowę UJ podpisał z CC Poland Plus Sp. z o.o., jako pełnomocnikiem KIC InnoEnergy

(dowód: akta kontroli, str. 337 – 373)

Od 9 kwietnia 2009 r. Uniwersytet był też członkiem Polskiej Izby Gospodarczej Zaawansowanych Technologii i, od 8 stycznia 2010 r., członkiem wspierającym Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego.

(dowód: akta kontroli, str. 177 – 190)

Uniwersytet był również członkiem następujących klastrów:

- Małopolskiego Klastra Technologii Informacyjnych (porozumienie o współpracy podpisane 18 lipca 2006 r. przez 21 partnerów),
- Małopolsko-Podkarpackiego Klastra Czystej Energii (porozumienie o utworzeniu klastra podpisano 26 września 2006 r. pomiędzy 28 podmiotami działającymi na terenie województw małopolskiego i podkarpackiego),
- Life Science Kraków z dziedziny nauk biomedycznych (umowa zawarta 20 października 2006 r. pomiędzy 32 podmiotami, zainicjowana przez UJ, który prowadził obsługę organizacyjną i administracyjną działalności klastra; od 20 października 2009 r. koordynatorem klastra jest jednoosobowa spółka Uniwersytetu – Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.).

Członkami klastrów były m.in. uczelnie wyższe z terenu działalności klastra, przedsiębiorstwa z danej branży, samorządy terytorialne i instytucje otoczenia biznesu.

(dowód: akta kontroli, str. 147 – 156, 191 – 240)

Kierownik CITTRU wyjaśnił, że w ramach umowy podpisanej 8 maja 2012 r., Centrum Transferu Technologii Politechniki Krakowskiej zamieściło dotychczas na stronie internetowej ośrodka sieci Enterprise Europe Network 3 oferty technologiczne, promujące technologie opracowane na UJ: „Catalyst for low-temperature decomposition of dinitrogen oxide in tail gases from a nitric acid plant”, „Catalyst for the high temperature decomposition of dinitrogen oxide in the nitric acid plant” (katalizatory do nisko- i wysokotemperaturowego rozkładu podtlenku azotu) i „Ferrite catalyst for styrene synthesis” (katalizator ferrytowy do syntezy styrenu). Planowane jest zamieszczenie kolejnych ofert technologicznych pod

kątem poszukiwania partnerów biznesowych zainteresowanych komercyjnym wykorzystaniem wynalazków UJ.

(dowód: akta kontroli, str. 287)

Z uwagi na fakt, że Uniwersytet nie posiadał centralnego rejestru umów, w toku kontroli nie było możliwe jednoznaczne stwierdzenie, czy były to wszystkie inicjatywy dotyczące współpracy Uczelni z innymi podmiotami z zakresu transferu technologii i komercjalizacji wyników badań naukowych.

(dowód: akta kontroli, str. 172, 317 – 320, 460 – 461)

Rektor UJ wyjaśnił, że według obecnego stanu wiedzy władz UJ, dokumenty przekazane kontrolerom NIK w toku kontroli, były wszystkimi dokumentami dotyczącymi tego typu współpracy. Jednocześnie Rektor UJ zastrzegł, że fakt rozpoczęcia przez obecne władze Uczelni kadencji we wrześniu 2012 r. oraz brak centralnego rejestru umów, nie pozwala kategorycznie i z całą pewnością określić, czy jest to zbiór absolutnie wszystkich dokumentów dotyczących tego typu współpracy. Rektor UJ poinformował również, że poszukiwanie umów i porozumień w tym zakresie jest kontynuowane przez jednostki organizacyjne UJ i w każdej chwili może się okazać, że znaleziono kolejny, istotny dokument.

(dowód: akta kontroli, str. 460 – 461)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

NIK ocenia pozytywnie współpracę z instytucjami wspierającymi przedsiębiorców, która miała charakter wzajemnej wymiany informacji, a jej celem było promowanie transferu innowacji do gospodarki. Realne rezultaty działań w obszarze transferowania innowacji wystąpiły w odniesieniu do działań podjętych przez Jagiellońskie Centrum Innowacji Sp. z o.o.

4. Efektywność wykorzystania środków publicznych przeznaczonych na wspieranie komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki

4.1. Projekty dotyczące wspomagania transferu technologii dofinansowane ze środków publicznych

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą Uniwersytet realizował 88 projektów dotyczących wspierania komercjalizacji wyników badań naukowych lub prac rozwojowych oraz innych form ich transferu do gospodarki, dofinansowanych ze środków Unii Europejskiej, Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dalej: MNiSW) i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (dalej: NCBiR). Na realizację tych projektów, do 30 listopada 2012 r., Uniwersytet wydatkował łączną kwotę 282 210,5 tys. zł, z tego 276 305,9 tys. zł pochodziło ze środków Unii Europejskiej (Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka i Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki), 5 891 tys. zł pochodziło ze środków MNiSW lub NCBiR oraz 13,7 tys. zł z Ministerstwa Gospodarki. Na 88 projektów, 24 (o łącznej wartości 106 632,5 tys. zł) zakończono do dnia 30 listopada 2012 r. Ostatnie 2 projekty („Innowacyjne metody wykorzystania komórek macierzystych w medycynie” i „Znaczenie polimorfizmu poliproteiny E dla medycyny regeneracyjnej”), realizowane przez Wydział Biochemii, Biofizyki i Biotechnologii, mają się zakończyć w grudniu 2015 r. Łączna całkowita wartość wszystkich ww. 88 projektów (według wniosków projektowych) wynosi 561 252,5 tys. zł.

Spodziewane rezultaty w wyniku realizowanych projektów, to (w zależności od charakterystyki projektu), m.in. ukończenie Międzynarodowych Studiów Doktoranckich przez osoby zaangażowane w realizację projektu badawczego, realizacja badań,

wynagrodzenia stypendialne, zatrudnienie pracowników naukowych, zaproszenie uczonych z zagranicy, publikacje, uzyskanie stopni naukowych (doktora, doktora habilitowanego) w efekcie realizacji projektu, powstanie zespołów badawczych, identyfikacja projektów innowacyjnych, transfer wiedzy poprzez staże naukowców w przedsiębiorstwach działających w regionie oraz pracowników przedsiębiorstw w ośrodkach naukowych, opatentowanie i komercjalizacja wynalazków, uzyskanie ochrony patentowej, opracowanie innowacyjnych rozwiązań konstrukcyjno-technologicznych mikro i nanosystemów do zastosowania w chemii i diagnostyce biomedycznej, budowa i wyposażenie pracowni naukowych lub nowych centrów badawczych (np. Małopolskiego Centrum Biotechnologii, Jagiellońskiego Centrum Rozwoju Leków, Narodowego Centrum Promieniowania Elektromagnetycznego, Narodowego Centrum Technologii Kwantowych), szkolenia, warsztaty i doradztwo z zakresu ochrony własności intelektualnej i prowadzenia działalności gospodarczej opartej o innowacje i badania naukowe, opracowanie preparatów implantacyjnych, nowych leków i nowych metod leczenia.

(dowód: akta kontroli, str. 288 – 313)

4.2. Wskaźniki produktu i rezultatu oraz trwałość projektu

Badanie efektywności realizacji projektów w Uczelni przeprowadzono na podstawie próby, obejmującej następujące projekty, o łącznej wartości 10 900,4 tys. zł:

- 1) „Kompas innowacji” (POKL), realizowany przez CITTRU, którego realizacja zakończyła się 30 września 2011 r. Ustalono, że osiągnięto założone we wniosku o dofinansowanie cele, wskaźniki rezultatów oraz zachowano trwałość projektu.
 - 2) „Szkoła przedsiębiorczości Uniwersytetu Jagiellońskiego – Innowacje i Biznes” (POKL), realizowany przez Wszechnicę UJ, którego realizacja zakończyła się 31 stycznia 2011 r. Kontrola stwierdziła, że osiągnięto założone we wniosku o dofinansowanie cele, zachowano trwałość projektu oraz osiągnięto wskaźniki rezultatów z jednym wyjątkiem. Nie osiągnięto jednego z dziewięciu założonych wskaźników rezultatów twardych, tj. indywidualnego doradztwa dla beneficjentów ostatecznych. Powodem był brak oczekiwania udzielenia takiego wsparcia doradczego przez niektórych beneficjentów.
- oraz realizowane przez Collegium Medicum UJ:
- 3) „Nowoczesna analiza swoistych wariantów genetycznych drobnocząsteczkowych modulatorów neurometabolizmu i neuroprotekcji w chorobach układu nerwowego, stworzenie Międzyregionalnej Sieci Badawczo-Rozwojowej Genetyki Kognitywnej” (projekt rozwojowy finansowany na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środków NCBiR), którego realizacja zakończyła się 31 grudnia 2011 r. W wyniku jego realizacji osiągnięto założone cele i efekty z jednym wyjątkiem – nie utworzono spółki spin-off z uwagi na kwestie formalno-prawne, a także ograniczenia finansowe projektu.
 - 4) „Zahamowanie aktywacji układu krzepnięcia i ogólnoustrojowej reakcji zapalnej podczas pozaustrojowego wspomaganie oddychania w modelu zwierzęcym” (projekt rozwojowy finansowany na podstawie decyzji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środków NCBiR), którego realizacja zakończyła się 30 września 2012 r. Osiągnięto założone we wniosku o dofinansowanie cele; ze względu na nieodległy termin zakończenia realizacji projektu nie stwierdzono, w jaki sposób uzyskane w projekcie wyniki i rozwiązania znalazły zastosowanie w praktyce.
 - 5) „eSpace – wsparcie realizacji badań naukowych poprzez rozbudowę infrastruktury informatycznej, zwiększenie mobilności oraz rozszerzenie dostępności źródeł wiedzy” (POIG), którego realizacja zakończyła się 31 marca 2011 r. Osiągnięto założone we wniosku o dofinansowanie cele, wskaźniki produktów oraz zachowano trwałość projektu. Projekt zakładał osiągnięcie wskaźników rezultatu dopiero w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 288, 305, 307, 309 – 311, 313, 393 – 414)

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

- 1) podjęcie działań zmierzających do nawiązania więzi z innymi podmiotami badawczymi, rozwojowymi oraz podmiotami gospodarczymi w celu zapewnienia transferu innowacji od badań podstawowych do badań stosowanych i prac rozwojowych aż do rozpowszechnienia w gospodarce;
- 2) podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania od jednostek wewnętrznych i podmiotów zależnych Uniwersytetu skutecznej realizacji celów w zakresie transferowania innowacji do gospodarki;
- 3) zinventaryzowanie dotychczas zawartych umów i porozumień związanych z transferem innowacji oraz wdrożenie centralnego rejestru umów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, Panu Rektorowi przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, dnia stycznia 2013 r.

Kontrolerzy:

Monika Gruszczyńska-Jasińska
Specjalista kontroli państwowej

Marta Pankowska
Specjalista kontroli państwowej

Barbara Madejska
Starszy inspektor kontroli państwowej

⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 82